

## İKİNCİ BÖLÜM KARAR

### BEDRETTİN DALAN

**Başvuru Numarası** : 2014/5369  
**Karar Tarihi** : 22/9/2016

**Başkan** : Engin YILDIRIM  
**Üyeler** : Serdar ÖZGÜLDÜR  
Osman Ali Feyyaz PAKSÜT  
Muammer TOPAL  
M. Emin KUZ  
**Raportör** : Elif KARAKAŞ  
**Başvurucu** : Bedrettin DALAN  
**Vekili** : Av. Celal ÜLGEN

#### I. BAŞVURUNUN KONUSU

1. Başvuru, Yeni Şafak gazetesi ve gazetenin internet sitesinde başvuru hakkında çıkan haberler nedeniyle kişilik haklarının zedelendiği ve masumiyet karinesinin ihlal edildiği iddialarına ilişkindir.

#### II. BAŞVURU SÜRECİ

2. 2014/5369 sayılı başvuru 1/4/2014 tarihinde İstanbul Anadolu 27. Asliye Hukuk Mahkemesi aracılığıyla, 2014/6044 sayılı başvuru ise 25/4/2014 tarihinde İstanbul Anadolu 30. Asliye Hukuk Mahkemesi vasıtasıyla yapılmıştır. Başvuru formu ve eklerinin idari yönden yapılan ön incelemesi neticesinde başvurunun Komisyona sunulmasına engel teşkil edecek bir eksikliğin bulunmadığı tespit edilmiştir.

3. 2014/5369 sayılı başvurunun İkinci Bölüm İkinci Komisyonunca 31/12/2014 tarihinde, 2014/6044 sayılı başvurunun İkinci Bölüm Üçüncü Komisyonunca 25/11/2014 tarihinde, kabul edilebilirlik incelemesinin Bölüm tarafından yapılmasına karar verilmiştir.

4. 2014/6044 numaralı başvurunun konu bakımından aynı nitelikte olması nedeniyle 2014/5369 sayılı başvuru ile 8/4/2016 tarihinde birleştirilmesine ve incelemenin bu dosya üzerinden yapılmasına karar verilmiştir.

#### III. OLAY VE OLGULAR

##### A. Olaylar

5. Başvuru formu ve eklerinde ifade edildiği şekliyle olaylar özetle şöyledir:

6. Başvurucu, bir dönem milletvekilliği ve İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanlığı görevlerinde bulunmuş eski bir politikacı ve bünyesinde pek çok özel okulla birlikte bir özel üniversite bulunduran bir vakfın kurucusu ve yönetim kurulu başkanıdır.

7. Yeni Şafak gazetesinin 28/3/2010 tarihli nüshasında "DALAN BEKAA'DA" başlığı altında başvurusunun adı ve fotoğrafı kullanılarak bir yayım yapılmıştır.

8. Söz konusu yayının birinci sayfada yer alan kısımları şöyledir:

#### "DALAN BEKAA'DA

*Ergenekon'un firari şüphelisi Bedrettin Dalan'ın 522 günlük 'dünya turu'nun son duraklarından biri Suriye oldu. Bekaa Vadisi çevresindeki şehirlerde yaklaşık bir ay kalan Dalan'ın sahte pasaportla tekrar Belarus'a geçtiği iddia edildi.*

#### YEDİNCİ DURAK SURIYE

*Ergenekon'un 10'uncu dalgasına yakalanmaktan 'özel bir ihbar' sayesinde kurtulan İstanbul Büyükşehir Belediyesi eski Başkanı Bedrettin Dalan'ın, ABD, Finlandiya, Hollanda, Almanya, Rusya ve Belarus'un ardından Suriye'ye giderek bir ay boyunca kaldığı öğrenildi.*

#### TERÖR ÖRGÜTÜNÜN ÜSSÜYDÜ

*Edinilen bilgiye göre Dalan, Lübnan sınırları içinde görülen ancak Suriye'nin kontrol ettiği Bekaa Vadisi'ne yakın kentlerde dolaştı. Bir zamanlar PKK'nın da üssü olan vadinin çevresinde görülen Dalan'ın, Suriye gezisinden El Muhaberat'ın haberdar olduğu öne sürüldü.*

#### AVUKATLARIYLA İRTİBAT KURDU

*Yeditepe Üniversitesi'nin sahibi Bedrettin Dalan, Suriye'de sık sık avukatlarıyla irtibat kurdu ve hakkındaki soruşturma ile ilgili bilgi edinmeye çalıştı. Pasaportunun süresi dolan Bedrettin Dalan'ın 20 gün önce sahte pasaportla Belarus'a döndüğü de iddia edildi."*

9. Gazetenin iç sayfasında ise haberle ilgili ayrıntılara yer verilmiştir. Gazetenin İnternet sitesinde ise anılan haber şu şekilde yer almıştır:

#### "Dalan'dan Bekaa turu

*Ergenekon'dan gözaltına alınacağını öğrenince ABD'ye giden Bedrettin Dalan'ın, en son görüldüğü Hollanda'dan önce Belarus'a ardından Suriye'ye geçtiği ortaya çıktı. Lübnan'daki Bekaa Vadisi'nin etrafındaki şehirlerde bir ay kalan Dalan'ın pasaport süresi dolduğu için sahte pasaportla tekrar Belarus'a geçtiği iddia edildi.*

*Ergenekon soruşturması kapsamında 7 Ocak 2009'da düzenlenen 10. dalga operasyonda gözaltına alınacağını öğrenince ABD'ye giden Bedrettin Dalan'ın en son Suriye'ye gittiği öğrenildi. Ergenekon'un şüpheli firarisi Dalan'ın bir ay kaldığı Suriye'den Belarus'a geçtiği, pasaportunun süresi dolduğu için sahte pasaport kullanmaya başladığı öne sürüldü.*

*Ergenekon'un 7 Ocak 2009'daki 10. dalga operasyonunda emekli Orgeneral T.K., Prof. Dr. Y.K., eski YÖK Başkanı K.G., emekli Orgeneral K.Y. ve Susurluk hükümlüsü İ.Ş.'nin de aralarında bulunduğu 32 kişi gözaltına alınırken, bir MİT görevlisi tarafından önceden uyarıldığı öğrenilen Bedrettin Dalan'ın 24 Ekim 2008'de ABD'ye gittiği ortaya çıktı. Dalan, operasyonun ardından ABD'de tedavi gören eşi A. Dalan'ın yanında olduğunu belirterek, "Ocak ayı sonunda döneceğim" açıklaması yaptı. Ancak aradan yaklaşık 1.5 yıl geçmesine rağmen dönmedi.*

## ABD'DEN SONRA 6 ÜLKEYE GİTTİ

Ergenekon soruşturmasında adı sıkça geçen İSTEK Vakfı ve Yeditepe Üniversitesi sahibi eski İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanı Bedrettin Dalan, yurtdışına çıkışından itibaren polis tarafından adım adım takip edildi. Uzun bir süre Amerika'da kalan Dalan'ın vize süresi doldu. Dalan, vize süresinin uzatılmasını talep etti ancak bu talebi reddedildi. Dalan'ın birçok ülkeyi içine alan seyahat macerası da böylece başlamış oldu. Dalan, Amerika'nın ardından Finlandiya, Hollanda, Almanya, Rusya ve Belarus'un ardından en son Suriye'ye gitti.

## EL MUHABERAT'IN KONTROLÜNDE

Bir dönem terör örgütü PKK'nın üs olarak kullandığı Lübnan'daki Bekaa Vadisi çevresindeki şehirlerde yaklaşık bir ay kalan Dalan'ın istihbarat teşkilatı El Muhaberat'ın bilgisi dahilinde dolaştığı öğrenildi. Dalan için herhangi bir arama kararı bulunmadığından İnterpol tarafından hakkında kırmızı bülten çıkarılmadığı öğrenildi. Ergenekon firarisi Bedrettin Dalan'ın, Belarus'un başkenti Minsk'teki Juravinka Oteli'nde ve bu otelin yakınlarında bir villada kaldığı tespit edilmişti.

## SURİYE'DEN AVUKATLARLA TEMAS

Bedrettin Dalan'ın yurtdışında kaldığı süre boyunca ihtiyacı olan paranın ise muhasebecisi tarafından kendisine ulaştırıldığı belirtiliyor. Dalan, Hollanda Amsterdam Havaalanı'nda kendisini görüntülemeye çalışan basın mensuplarına, "Ben kaçak değilim. Aranmıyorum. Özgür bir insanım. Bakın yeşil pasaportum ile dolaşıyorum" demişti. Bedrettin Dalan'ın Suriye'de bulunduğu sırada sık sık avukatlarıyla irtibat kurduğu ve hakkındaki soruşturma ile ilgili bilgi edinmeye çalıştığı öğrenildi. Pasaportunun süresi dolan Dalan'ın Lübnan topraklarındaki Suriye kontrolünde bulunan Bekaa Vadisi çevresindeki kentlerde dolaştıktan sonra yaklaşık 20 gün önce sahte pasaportla yeniden Belarus'a döndüğü iddia edildi.

## Ergenekon'un fikri ve mali lideri

Bedrettin Dalan'ın adı Ergenekon iddianamelerinde fikri ve mali lider olarak geçiyor. MİT görevlilerinin, bürokratların, müfettişlerin çocuklarına burs verdiği tespit edilen Dalan'ın Ergenekon tutuklusu Tuğgeneral L.E. ile telefonla konuştuğu ve Cumhuriyetçi Çalışma Grubu'nu göreve çağırdığı ileri sürülmüştü. Ergenekon soruşturması kapsamında İstek Vakfı'nda ve Yeditepe Üniversitesi'ndeki odasında arama yapılan Bedrettin Dalan'ın vakfi aracılığıyla sahibi olduğu Poyrazköy'deki araziden de silah ve mühimmat ele geçirildi. Bu silahların Ergenekon samığı L.G.'ye bağlı suikast timinin silahları olduğu iddia edildi. Silahların gömülmesinden Dalan'ın da bilgisinin bulunduğu ileri sürüldü. Ergenekon, Poyrazköy ve Amirallere suikast iddianamelerinde adı geçen Dalan hakkındaki soruşturma devam ediyor. Dalan'ın Türkiye'ye gelerek ifadesinin alınması bekleniyor."

10. Aynı gazetenin 1/5/2010 tarihli nüshasında ise manşet haberinin sol alt yanında "Yaktın Beni İlhami" başlığıyla bir yayın yapılmıştır. Haberin birinci sayfada verilen kısmı şöyledir:

"Özel Kalem Müdürü İlhami Ü.H.'nin savcı ve polise verdiği ifadenin Bedrettin Dalan'ın sinirlerini bozduğu ortaya çıktı.

Firari Dalan, 'Darbe Andıcı' iddianamesine giren telefon görüşmelerinde kendisinin Ergenekon sanığı V.K. ile 5 ayda bir görüştüğünü söyleyen İlhami Ü.H. için "Gözüme gözükmesin salak" diyor.

Dalan, gözaltı bilgisini MİT'çi Y.'den aldığını itiraf eden Özel Kalem Müdürü İlhami Ü.H.'nin ifadesini değiştirmesi için de talimat veriyor."

11. Haber, İnternet sitesinde ise şöyle yer almıştır:

"Özel kalem sattı beni

Özel Kalem Müdürü İlhami Ü.H.'nin savcı ve polise verdiği ifade Dalan'ı kızdırdı. Dalan dinlemeye takılan telefon görüşmelerinde Ergenekon sanığı emekli Tuğgeneral V.K. ile 5 ayda bir görüştüğünü, gözaltı bilgisini MİT'çi Y.'den aldığını itiraf eden İlhami Ü.H. için "Gözüme gözükmesin" diyor. Dalan, Handan'ın ifadesini değiştirmesi için de talimat veriyor.

İSTEK Vakfı Başkanı Bedrettin Dalan, Ergenekon'un 10. Dalga operasyonundan önce gözaltına alınacağını İstanbul MİT Bölge Başkan Yardımcısı Ö.Y.'den öğrenen Özel Kelem Müdürü İlhami Ü.H.'yi kendisini ele vermekle suçladı. Dalan, Darbe Andıcı iddianamesine giren telefon konuşmasında "Patronum V.K. ile sık sık görüşüyordum. Dalan'ın gözaltına alınacağını MİT Bölge Başkan Yardımcısı Ö.Y.'ye sorduk" itirafında bulunan İlhami Ü.H. için "Gözüme gözükmesin. Olmayan şeyleri konuşmuş salak" diyor.

#### K. İLE 5 AYDA BİR GÖRÜŞÜRDÜ

Bedrettin Dalan hakkında Ergenekon kapsamında soruşturma yapıldığını gözaltına alınacağı 10. Dalga Operasyon'dan 3 ay önce İstanbul MİT Bölge Başkan Yardımcısı Ö. Y.'den öğrenen İlhami Ü.H., hem emniyet hem de savcılık ifadesinde önemli bilgiler verdi. İlhami Ü.H., Ergenekon sanığı emekli Tuğgeneral V.K. ile Dalan'ın ilişkisi olduğunu söyledi. Handan hem savcılık ve emniyet ifadesinde "V.K.'yi görev yaptığı dönemde patronum Bedrettin Dalan'ın yanına gelip gittiği için tanıyorum, ancak kendisi ile herhangi bir münasebetim olmadı. V.K. Bedrettin Dalan'ın yanına 5-6 ayda bir gelip giderdi" dedi.

#### MİT'ÇİDEN KAÇ BİLGİSİNİ ALDI

İlhami Ü.H., 7 Ocak 2009'daki Ergenekon'un 10. dalga operasyonundan Dalan'ın önceden nasıl haberi olduğunu da anlattı. İlhami Ü.H., ifadesinde Dalan'ın gözaltına alınacağı bilgisini İstanbul MİT Bölge Başkan Yardımcısı Ö.Y.'nin verdiğini söyledi. İlhami Ü.H., "MİT Bölge Başkan Yardımcısı Ö.Y. başkanına Bedrettin Dalan'ın alınıp alınmayacağını sordum. O da 'ben bir bakayım' dedi. Bir gün sonra da kendisi bana haber verdi. Bu olay, Dalan yurt dışına gitmeden 1.5-2 ay önce oldu" dedi.

#### İLHAMİ İLE GURUR DUYMUYORUM

İlhami Ü.H.'nin bu ifadelerinin Dalan'ı rahatsız ettiği ortaya çıktı. Yurtdışından sık sık adamlarını arayarak Ergenekon davasının gidişatıyla ilgili bilgi alan Dalan şoförü ve yardımcısı C.U.'ya, İlhami Ü.H.'den dert yandı. 21 Ocak 2009'da U. ile konuşan Dalan "Seninle gurur duyuyorum ama o H. denilen dangalakla, İlhami denilen dangalakla gurur duymuyorum" diyor. U. ise Dalan'ı "Rahat olun sağlığınıza bakın sağlığınız bitsin ondan sonra efendim. Ben B. Bey'le (Dalan'ın oğlu B. Dalan) beraber görüşüyorum devamlı. Hiç merak etmeyin" sakinleştirmeye çalışıyor.

Dalan "Yalnız ben sana söyleyim İlhami lüzumsuz lüzumsuz değil olmayan şeyleri konuşmuş salak" diyor.

Seçimden sonra dava bitecek umudu

Dalan'ın yurtdışındayken sık sık konuştuğu F.D adlı kişiyle 12 Kasım 2008 tarihinde yaptığı görüşmede ilginç bir detay dikkat çekiyor. Dalan'a, nereden aldığını söylemediği önemli bir bilgiyi aktaran F. "Bi mesajım var size yerel seçimlerden sonra davayı düşürüyorlar diye söylememi istediler" diyor.

**T. ÇIKACAK, DEDİ, ÇIKTI**

Dalan 7 Şubat 2009'da F.D. ile yaptığı konuşmada ise tahliye olan Ergenekon sanığı emekil Orgeneral H.T.'nin bırakıldığını söylüyor. F. ise "He söylemişti hoca adamın dedikleri oluyor bir bir böyle bu işler" karşılığını vererek, seçimden sonra davanın düşeceğini söyleyen kişinin 'hoca' olduğunu söylüyor. Dönüş tarihinin yaklaştığından bahseden Dalan, "Hoca T.'nin çıkacağını söylemişti di mi sana" şeklinde konuşuyor. F.D. ise "Evet evet çıkacak dedi her şeyin morali düzgün dedi o zeki, dahi ve deli, başkanım hiç bir şey yok hiç bir şey her şey güzel sizin sağlığınız önemli ondan sonrası palavra sizi çok seviyorum" karşılığını veriyor.

K. ile gizli toplantıyı anlatmış

Dalan 31 Mart 2009'da X şahısla yaptığı konuşmada da 20 yıldan fazla yanında çalışan İlhami Ü.H.'ye savcılığa verdiği ifade için ateş püskürtüyor. Dinlemeye takılan görüşmenin özeti şöyle:

Dalan: He şey Coşkun mu gelmeye çalışıyor buraya.

X: Yok yok şey ee İlhami İlhami.

Dalan: Si... pez...,

X: Öbürü İlhami ilhami

Dalan: Ya sana söyleyimmii ya o yazar verir elinlen el yazısıyla ben bunu yanlışlıkla verdim der iki yalan söylemiş, yani şimdi biraz açık konuş yani bunu şöyle herkes de duysun kayda geçsinler. Sen günde 2 saat 3 saat geliyorsun benim yanıma, iş takibi için geliyorsun ve her geldiğin V.K.'yi görüyorsun ve üst katta gizli toplantılar standart olarak yapıyordu diye beyanat veriyorsun savcıya.

**İFADESİNİ DÜZELTMİYOR ARTİS**

X: Bu bunları amcacım reddediyor.

X: Şimdi onları söylemedim diyor peki söylemedin de onun içine savcı kendi kendi mi soktu, salak.

X: Bu öyle duyuyor, bunun dediği öyle.

Dalan: Madem ki söylemedi savcılığa yazılı versin, B.'ye versin. Ben böyle bir ifade vermedim diye.

X: Yo yapmıyor işte. Yapmıyor artis size gelip bu konuları arz edecekmiş.

Dalan: Yo hiç bana gelmesin oğlum."

12. Başvurucu, kendisi hakkında gerçekte ilgisi olmayan ve kişilik haklarını zedeleyen haber yapıldığı iddiasıyla her iki haber hakkında gazete ve haberi hazırlayan gazeteci aleyhine manevi tazminat davası açmıştır.

13. 28/3/2010 tarihinde yayımlanan "DALAN BEKAA'DA" başlıklı haber nedeniyle açılan davada, Kadıköy 2. Asliye Hukuk Mahkemesi 6/3/2012 tarihli ve E.2010/479, K.2012/136 sayılı kararı ile davanın reddine karar vermiştir. Kararın gerekçesi şöyledir:

*"...İstanbul Ağır Ceza Mahkemesinin 2010/480 esas sayılı dosyası ile ilgili bilgi istenmiş, DVD gönderilmiş, mahkememizce incelenmiştir.*

*Davacı hakkında İstanbul Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından ergenekon davası ile ilgili soruşturma yapıldığı ve hakkında İstanbul 13. Ağır Ceza Mahkemesinin 2010/480 esas sayılı dosyası ile ceza davası açıldığı, davacının hakkında giyabi tutuklama kararı bulunduğu hususunda ihtilaf yoktur. Ayrıca davacının yurt dışında olduğu kanaati de mahkememizce oluşmuştur.*

*Davaya konu yazılar incelendiğinde basının haber verme özgürlüğü sınırları içerisinde kaldığı, güncel olduğu, haberin kamu yararı bulunduğu, görünen gerçekliğin mevcut olduğu, yazılarda, davacının Bekaa Vadisinde bulunan terör örgütü ile ilişkisinin olduğuna ilişkin bir anlam da çıkmadığı anlaşıldığından davanın reddine karar verilmesi gerekmektedir."*

14. Anılan karar, Yargıtay 4. Hukuk Dairesinin 9/9/2013 tarihli ve E.2012/14936, K.2013/13835 sayılı kararı ile onanmış; karar düzeltme başvurusu, aynı Dairenin 3/3/2014 tarihli ve E.2013/17687, K.2014/3471 sayılı kararı ile reddedilmiştir.

15. Karar, başvurucuya 27/3/2014 tarihinde tebliğ edilmiştir.

16. Başvurucunun 1/5/2010 tarihli ve "YAKTIN BENİ İLHAMİ" başlıklı haber nedeniyle açtığı manevi tazminat davası ise Kadıköy 2. Asliye Hukuk Mahkemesinin 6/3/2012 tarihli ve E.2010/480, K.2012/138 sayılı kararı ile reddedilmiştir. Kararın gerekçesi şöyledir:

*"...İstanbul Ağır Ceza Mahkemesinin 2010/106 esas sayılı dosyası ile ilgili bilgi istenmiş, DVD gönderilmiş, mahkememizce incelenmiştir.*

*Davacı hakkında İstanbul Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından ergenekon davası ile ilgili soruşturma yapıldığı ve hakkında İstanbul 13. Ağır Ceza Mahkemesinin 2010/106 esas sayılı dosyası ile ceza davası açıldığı, davacının hakkında giyabi tutuklama kararı bulunduğu hususunda ihtilaf yoktur.*

*Davaya konu yazılar incelendiğinde, davacı hakkında bir iddia ve itham içermediği, yazıların üslubunda hakaret ve aşağılayıcı kelimeler kullanılmadığı, basının haber verme özgürlüğü sınırları içerisinde kaldığı, güncel olduğu, haberin kamu yararı bulunduğu, görünen gerçekliğin mevcut olduğu, yazılarda manevi tazminatın koşulları oluşmadığından davanın reddine karar verilmesi gerekmektedir."*

17. Anılan karar, Yargıtay 4. Hukuk Dairesinin 23/9/2013 tarihli ve E.2012/14934, K.2013/14748 sayılı kararı ile onanmış; karar düzeltme başvurusu, aynı Dairenin 12/2/2014 tarihli ve E.2013/18401, K.2014/2217 sayılı kararı ile reddedilmiştir. Karar 4/3/2014 tarihinde başvurucuya tebliğ edilmiştir.

18. Başvurucu 1/4/2014 ve 25/4/2014 tarihlerinde bireysel başvuruda bulunmuştur.

## **B. İlgili Hukuk**

19. 11/1/2011 tarihli ve 6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu'nun 49. maddesi şöyledir:

"Kusurlu ve hukuka aykırı bir fiille başkasına zarar veren, bu zararı gidermekle yükümlüdür.

Zarar verici fiili yasaklayan bir hukuk kuralı bulunmasa bile, ahlaka aykırı bir fiille başkasına kasten zarar veren de, bu zararı gidermekle yükümlüdür."

#### IV. İNCELEME VE GEREKÇE

20. Mahkemenin 22/9/2016 tarihinde yapmış olduğu toplantıda başvuru incelenip gereği düşünüldü:

##### A. Başvurucunun İddiaları

21. Başvurucu;

i. "*Dalan Bekaa'da*" başlıklı haberin yayımlandığı tarihte hakkında düzenlenmiş bir iddanamenin dahi olmadığını, söz konusu haberle sanki kanundan kaçıyor gibi bir algı yaratılarak kamuoyunun yanıltılmaya çalışıldığını, haberin gerçek dışı olduğunu, hiçbir zaman Suriye'ye ya da Bekaa Vadisi'ne gitmediğini, haberin içinde Bekaa vurgusu yapılarak PKK terör örgütü ile bir ilişkisi varmış gibi gösterildiğini,

ii. "*Yaktın Beni İlhami*" başlığıyla gazetenin birinci sayfasında "*Özel Kalem Sattı Beni*" başlığıyla da internet sayfasında verilen haberde o tarihte henüz duruşmaları başlamamış bir dava ile ilgili olarak kendisi hakkında suçlu olduğu yönünde bir algı yaratılmaya çalışıldığını, haberde adı geçen kişinin özel kalem müdürü olmadığını, söz konusu haberler nedeniyle kişilik haklarının zarar gördüğünü belirterek Anayasa'nın 14., 36. ve 38. maddelerinde güvence altına alınan temel hak ve özgürlüklerin sınırlama ilkeleri, adil yargılanma hakkı ve masumiyet karinesinin ihlal edildiğini ileri sürmüştü; ihlalin tespiti ile yeniden yargılama ve tazminat talebinde bulunmuştur.

##### B. Değerlendirme

22. Anayasa Mahkemesi, olayların başvuru tarafından yapılan hukuki nitelendirmesi ile bağlı olmayıp olay ve olguların hukuki tavsifini kendisi takdir eder (*Tahir Canan*, B. No: 2012/969, 18/9/2013, § 16). Başvurucunun, hakkında yapılan haberlerin gerçeği yansıtmadığını, haberde geçen ifadeler nedeniyle kişilik haklarının ihlal edildiğini belirterek Anayasa'nın 14., 36. ve 38. maddelerinin ihlal edildiği iddialarının temel olarak, açtığı tazminat davasının reddedilmesi nedeniyle şeref ve itibarının korunmasında toplandığı ve şikâyetin, Anayasa'nın 17. maddesinde düzenlenen kişilik haklarının korunması kapsamında incelenmesi gerektiği değerlendirilmiştir.

23. Masumiyet karinesi, kişinin suçluluğu hükmen sabit oluncaya kadar yargılama makamları ve kamu otoriteleri tarafından suçlu olarak nitelendirilmemesini ve suçlu muamelesine tabi tutulmamasını güvence altına alır. Anayasa Mahkemesi, yargılama makamları veya diğer devlet görevlilerinin ifadeleri veya kışkırtmasına dayanmayan basın ve yayın organlarındaki yazılar veya bazı küçük düşürücü haberlerle ilgili şikâyetleri, bir bütün olarak şeref ve itibarın korunmasını isteme hakkı kapsamında değerlendirmektedir (*Kürşat Eyol*, B. No: 2012/665, 13/6/2013, § 26; *Kadir Sağdıç* [GK], B. No: 2013/6617, 8/4/2015, § 31).

24. Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi (AİHM), birçok kez demokratik bir toplumda basının oynadığı temel rolün altını çizmiştir. Her ne kadar, özellikle de

başkalarının şöhret ve haklarının korunmasıyla ilgili olarak, bazı sınırları aşmaması gerekse de basın, görev ve sorumluluklarının bilincinde olarak kamu yararını ilgilendiren her konuyu iletme görevi vardır. Basının böyle konularda bilgi ve fikir yaymadan ibaret olan görevi, kamuoyunun da bu bilgi ve fikirleri alma hakkı ile tamamlanır. AİHM'e göre bu görevi olmasaydı basın, vazgeçilmez "gözetleyici" (watchdog) rolünü oynayamazdı (*Bladet Tromso ve Stensaas/Norveç* [BD], B. No: 21980/93, 20/5/1999, §§ 59 ve 62; *Pedersen ve Baadsgaard/Danimarka* [BD], B. No: 49017/99, 17/12/2004 § 71).

25. Ayrıca bu tür başvurularda basının yerine geçip belli bir durumda kullanılacak haber yapma şeklinin ne olacağını belirlemenin yargı mercilerinin görevi olmadığı (*Jersild/Danimarka*, B. No: 15890/89, 23/9/1994, § 31) gözönünde bulundurulmalıdır (*İlhan Cihaner (2)*, B. No: 2013/5574, 30/6/2014, § 59).

26. Sosyal görevini yerine getirebilmesi için basının özgür olması kadar sorumluluk bilinci ile hareket etmesi de şarttır. Basın özgürlüğünde belli ölçüde abartıya ve hatta tahrik yoluna başvurmak mümkün olsa da (*Prager ve Oberschlick /Avusturya*, B. No: 15974/90, 26/4/1995, § 38) bu özgürlük aynı zamanda ilgililerin meslek ahlakına saygı göstererek doğru ve güvenilir bilgi verecek şekilde ve iyi niyetli olarak hareket etmelerini de zorunlu kılmaktadır (*Bladet Tromso ve Stensaas/Norveç* [BD], § 65; *İlhan Cihaner (2)*, § 60).

27. Gerçekten de kötü niyetli olarak gerçeğin çarpıtılması bazen kabul edilebilir eleştiri sınırlarını aşabilir. Gerçeğe uygun bir beyana, kamuoyunun gözünde yanlış bir imaj uyandırabilecek vurgular, değer yargıları, varsayımlar hatta imalar eşlik edebilmektedir. Dolayısıyla haber verme görevi zorunlu olarak ödev ve sorumluluklar ve basın kuruluşlarının kendiliğinden uymaları gereken sınırlar içermektedir. Bu durum özellikle basında yer alan söylemlerde isimleri zikredilen kişilerin ciddi şekilde itham edilmeleri hallerinde geçerlidir (*İlhan Cihaner (2)*, § 61. Benzer yöndeki AİHM kararı için bkz. *Mater/Türkiye*, B. No: 54997/08, 16/7/2013, § 54, 55).

28. Başvuru konusu olaya benzer olaylarda uygulanacak ilkeler ilk olarak İlhan Cihaner kararında (*İlhan Cihaner (2)*, §§ 42-74) ortaya konulmuştur. Daha sonra aynı ilkeler Anayasa Mahkemesi Genel Kurulu tarafından benimsenmiş (*Kadir Sağdıç*, §§ 35-66; *Nihat Özdemir*, B. No: 2013/1997, 8/4/2015, §§ 29-61) ve Bölümler önlerine gelen şikâyetlerde sözü geçen ilkeleri uygulamışlardır (*Ali Suat Ertosun*, B. No: 2013/1047, 15/4/2015, §§ 21-52; *Ali Suat Ertosun (2)*, B. No: 2013/1640, 15/4/2015, §§ 19-50).

29. Başvuruya konu iki haber nedeniyle başvurunun kişisel itibarının korunması hakkına müdahale edildiği, kabul edilebilirlikten uzak değildir. Bu sebeple mevcut davada başvurunun, Anayasa'nın 17. maddesinin birinci fıkrasında koruma altına alınan kişisel itibarın korunmasını isteme hakkı ile başvuruya konu haberleri hazırlayan gazetecilerin Anayasa'nın 28. maddesinde güvence altına alınan basın özgürlüğü ve bu özgürlükle bağlantılı olarak Anayasa'nın 26. maddesinde güvence altına alınan ifade özgürlüğü arasında bir denge kurulması gerekmektedir.

30. Basın özgürlüğü ile itibarın korunması hakkı arasında bir denge kurulmasıyla ilgili olarak mevcut olaya uygulanabilecek olan kriterler şu şekilde sayılabilir: Genel yarara ilişkin bir tartışmaya katkı sağlanıp sağlanmadığı, hedef alınan kişinin konumu (siyasetçi, kamu görevlisi veya sıradan birey olup olmaması ve ünlülük derecesi gibi); haber, köşe yazısı veya makalenin konusu,, ilgili kişinin önceki davranışları; yayının içeriği, şekli ve sonuçları ile haber, köşe yazısı veya makalenin



yayımlanma şartları (*İlhan Cihaner* (2), §§ 66-73; *Kadir Sağdıç*, §§ 58-66; *Nihat Özdemir*, §§ 54-61; *Ali Suat Ertoşun*, §§ 44-52; *Ali Suat Ertoşun* (2), §§ 42-50).

31. Somut davanın kendine has koşullarında mahkemelerin, başvurucau eleştiri sınırlarını aşan saldırıdan korumakta yetersiz kalıp kalmadıkları incelenmelidir. Bu bağlamda somut başvuruda taraflar arasındaki ihtilaf, büyük ölçüde dava konusu haberin maddi vakıaların açıklanması veya değer yargısı olarak nitelendirilmesi ile ilgilidir. Bu noktada maddi olgular ile değer yargısı arasında dikkatli bir ayrıma gidilmelidir. Maddi olgular ispatlanabilse de değer yargılarının doğruluğunu ispatlamanın mümkün olmadığı dikkate alınmalıdır (*Kadir Sağdıç*, § 57; *İlhan Cihaner*, § 64). Yine de yeterli bir olgusal temele sahip olması beklenmekle birlikte yargılamaya konu bir yazının bir bütün olarak ele alındığında kamu yararını ilgilendirmesi, değer yargısı kavramının geniş yorumlanması gerekliliğini ortaya koymaktadır. Bir suç isnadının sağlam bir nedene dayandığının ortaya konulmasında aranan kesinlik derecesinin, kamu yararı ile ilgili bir konuda, gazetecilerin değer yargısı içeren ifadeleri bakımından da aranmasını beklemek basın özgürlüğünün amacı ile bağdaşmaz (benzer yöndeki AİHM kararı için bkz. *Scharsach ve News Verlagsgesellschaft GmbH/Avusturya*, B. No: 39394/98, 13/2/2004, §§ 39-43).

32. Başvurucu; gerçeğe aykırı haberler yayımlanarak kamuoyunda suçlu olduğu izleniminin yaratılmaya çalışıldığını ve kişilik haklarına saldırıda bulunduğunu iddia etmektedir. Buna karşın ilk derece mahkemesi, "*Dalan Bekaa'da*" başlıklı habere ilişkin olarak başvuruca hakkında kamuoyunda Ergenekon soruşturması olarak bilinen soruşturma kapsamında İstanbul Cumhuriyet Başsavcılığınca soruşturma ve bilahare ceza davası açıldığını, hakkında gıyabi tutuklama kararı bulunduğunu ve mahkemece başvurucaunun yurt dışında olduğu kanaatinin oluştuğunu vurgulamıştır. İlk derece mahkemesine göre dava konusu yazılar basın özgürlüğü sınırları içinde kalmakta ve güncellik, kamu yararı, görünür gerçeklik ölçütlerini karşılamaktadır. Ayrıca yazılardan başvurucaunun terör örgütüyle bir bağlantısının olduğu şeklinde bir anlam çıkılmamaktadır. "*Yaktın Beni İlhami*" başlığıyla verilen haberle ilgili olarak ise ilk derece mahkemesi, başvuruca hakkında "*Ergenekon soruşturması*" akabinde ceza davası açıldığını belirttiikten sonra davaya konu yazıların hakaret edici ve aşağılayıcı bir üslubunun olmadığını, basın hürriyeti sınırları içinde kaldığını ifade etmiştir. İlk derece mahkemesine göre dava konusu yazı güncellik, kamu yararı ve görünür gerçeklik kriterlerini karşılamaktadır. İlk derece mahkemesi, belirtilen gerekçelerle başvurucaunun açtığı tazminat davalarını reddetmiştir.

33. Başvurucaunun "*Dalan Bekaa'da*" başlıklı habere ilişkin olarak hiçbir zaman Bekaa Vadisinde ya da Suriye'de bulunmadığı yönündeki iddiasına karşılık olarak davalılar başvurucaunun bir davada şüpheli konumunda olması ve uzun zamandır yurt dışında olması nedeniyle hakkında nerede olduğu konusunda yeni iddialar ortaya çıktığını, kendilerinin de haberi yayımlarken kesinlik ifade etmeyen bir dil kullandıklarını, haberde yer alan bilgilerin "*öğrenildiği*" ya da "*iddia edildiği*" şeklinde verildiğini ileri sürmüşlerdir.

34. "*Özel Kalem Sattı Beni*" başlıklı habere ilişkin olarak ise başvuruca, haberin ayrıntılarında yer verilen telefon görüşmesi kayıtlarının gerçek olduğunu, ancak haber metninde bu gerçeğin tahrif edilerek verildiğini, söz konusu telefon görüşmesi kayıtlarında İ.Ü. Handan'ın "*olmayan şeyleri söylediğini*" ifade ederek bu kişinin gerçek dışı beyanda bulunduğuna vurgu yaptığını, ancak haber metninde "*şahsının bu kişiyi kendisini ele vermekle suçladığı*"nın belirtildiğini, "*ele vermek*" deyimini kullanılarak kasıtlı şekilde suçlu olduğu algısının yaratılmaya çalışıldığını, "*Özel kalem beni sattı*"

şeklindeki başlığın da aynı amaçla kullanıldığını, ayrıca adı geçen kişinin de özel kalem müdürü olmadığını ileri sürmüştür. Bu iddiaya karşılık davalılar, dava konusu haberin içeriğinde yer alan iddiaların kamuoyunda "*Darbe Andıcı*" olarak bilinen belgeler ile ilgili yürütülen soruşturma neticesinde hazırlanan iddianameye ve ardından açılan kamu davasına konu olduğunu, haberde geçen telefon görüşmesi kayıtlarının iddianamede de yer aldığını, dolayısıyla haberin görünür gerçeğe uygun olduğunu, İ.Ü. Handan'ın özel kalem müdürü olup olmadığını haberin bütünü kapsamında sadece bir detay olduğunu ileri sürmüşlerdir.

35. İlk olarak başvuruya konu gazete haberlerinde geçen ifadelerin olgular temelinde gelişen bir tartışmaya katkı sunup sunmadığı ve içeriğinin kamunun merakını giderme isteğinin ötesine geçip geçmediği sorularına cevap verilmelidir. Bu bağlamda, bir haber veya yazının kamuyu bilgilendirme değeri ne kadar yüksek ise kişinin söz konusu haber veya makalenin yayımlanmasına o kadar çok katlanması gerekir. Aksine, yazının bilgilendirme değeri ne kadar düşükse kişinin korunan çıkarına da o kadar çok üstünlük tanınması gerekir (*İlhan Cihaner*, § 74). Basının genel yarar nitelikli bütün sorunlarla ilgili olarak bilgi ve fikir yayma fonksiyonuna, kamunun bu bilgi ve fikirleri alma hakkının eklendiği hatırlanmalıdır.

36. Şikâyete konu gazete haberlerinin yayımlandığı dönem, kamuoyunda "Ergenekon soruşturması" olarak bilinen ve birçok kişinin evinde ve işyerinde aramalar yapıp gözaltına alındığı, bir kısmının tutuklandığı bir süreçtir. Başvurucunun hakkında da ceza soruşturması yürütüldüğü ve kamuoyunda bilinen biri olduğu tartışmasıdır. Şikâyet konusu gazete haberlerinin ilkinde, başvurunun Ergenekon sürecinde firari şüpheli olduğu belirtilerek yurt dışında bulunduğu yerlere ilişkin edinildiği ileri sürülen bilgi ve iddialara yer verilmiştir. Diğer haberde ise başvurunun yapmış olduğu bir telefon görüşmesi kayıtları da yayımlanmak suretiyle söz konusu soruşturma kapsamında başvurunun özel kalem müdürü olduğu belirtilen bir kişinin başvuru hakkında polis ve savcıya vermiş olduğu ifade üzerine başvurunun gösterdiği tepkiye yer verilmiştir. Bu bakımdan, devam eden yargısal süreçlere ilişkin bilgi ve iddialara yer veren söz konusu haber içeriklerinin, bir ölçüde genel yarar nitelikli tartışmaya katkı sundukları kabul edilebilir. Bu hususla ilgili olarak basının genel yarar nitelikli bütün sorunlarla ilgili olarak bilgi ve fikir yayma fonksiyonuna, kamunun bu bilgi ve fikirleri alma hakkının eklendiği hatırlanmalıdır.

37. Anayasa Mahkemesi veya derece mahkemeleri, gazetecilik mesleğinin nasıl yapılması gerektiğini ve gazetecilerin haber verme tekniğini belirleyemezler. Zira bir düşüncenin en iyi hangi üslup ve biçimle aktarılacağına bizzat düşüncüyü dile getirenler karar verebilir. Bu bağlamda Anayasa'nın 26. maddesinin sadece ifade edilen haber ve fikirlerin içeriğini değil, aynı zamanda bunların nakledilme biçimlerini de koruduğu hatırlanmalıdır (*Ali Suat Ertosun*, § 66).

38. Somut olayda ilk derece mahkemesi, davalının basın özgürlüğü ve bu bağlamda ifade özgürlüğü ile başvurunun şeref ve itibarının korunması hakları arasında bir denge kurma işlemi yapmıştır. İlk derece mahkemesi, şikâyet konusu haberlerin yapıldığı şartlar üzerine ve haberde geçen olayların gerçekliği meselesine eğilmiş ve yayımların yapıldığı tarihte meydana gelen olaylarla yayımların içeriği arasındaki öz-biçim ilişkisinin bozulmadığına ve başvuruya konu haberlerde güncellik, kamu yararı, görünen gerçeklik kriterlerine uyulduğuna karar vermiştir.

39. Diğer yandan başvuruya konu yayımlarda abartıya kaçılmadığı da söylenemez. Ne var ki basın özgürlüğünün kapsamının, demokrasi ile yakın ilişkisinin doğal sonucu olarak, bir dereceye kadar abartıya ve hatta kışkırtmaya izin verecek

şekilde geniş yorumlanması gerektiği kabul edilmelidir (*İlhan Cihaner*, § 85. Benzer yöndeki AİHM kararı için bkz. *Radio France ve diğerleri/Fransa*, B. No: 53984/00, 30/3/2004, § 37). Buna karşılık ilk derece mahkemesi başvuruya konu haberlerde geçen ifadeleri değerlendirmiş ve bu ifadelerin hukuka uygunluk sınırları içinde kaldığına karar vermiştir.

40. Bu şartlarda yukarıdaki değerlendirmelerin tamamı ve yargı mercilerinin farklı çıkarları dengelerken sahip oldukları takdir payları da dikkate alındığında Anayasa'nın 17. maddesinin birinci fıkrasında yer alan pozitif yükümlülüklere uyulduğu, derece mahkemelerince tarafların haklarının değerlendirilmesinde açık bir dengesizlik saptanmadığı ve bu kapsamda bir ihlalin olmadığına açık olduğu anlaşıldığından başvurunun diğer kabul edilebilirlik şartları yönünden incelenmeksizin *açıkça dayanaktan yoksun olması* nedeniyle kabul edilemez olduğuna karar verilmesi gerekir.

41. Osman Alifeyyaz PAKSÜT bu görüşe katılmamıştır.

## V. HÜKÜM

Açıklanan gerekçelerle;

A. Şeref ve itibarın korunması hakkının ihlal edildiğine ilişkin iddianın *açıkça dayanaktan yoksun olması* nedeniyle KABUL EDİLEMEZ OLDUĞUNA,

B. Yargılama giderlerinin başvuru üzerine BIRAKILMASINA 22/9/2016 tarihinde Osman Alifeyyaz PAKSÜT'ün karşıoyu ve OYÇOKLUĞUYLA karar verildi.

Başkan  
Engin YILDIRIM

Üye  
Serdar ÖZGÜLDÜR

Üye  
Osman Ali Feyyaz PAKSÜT

Üye  
Muammer TOPAL

Üye  
M. Emin KUZ

Başvuru Numarası : 2014/5369

Karar Tarihi : 22/9/2016

## KARŞIOY GEREKÇESİ

1. Başvurucu, Fethullahçı Terör Örgütü (FETÖ) mensubu olan yargı, polis teşkilatı ve diğer kamu kurumlarında yuvalanmış kişilerin sistematik ve planlı faaliyetleri sonucu, Türkiye'yi çökertme planı kapsamında yürürlüğe konan kumpas davalarının mağdurlarındandır.

2. Başvurucu aleyhinde yapılan yayınlar o dönemdeki sahte delil üretme ve iftira kampanyalarının yarattığı algı ortamında "görünür gerçeğe" uygun görülse bile, başvuruçunun "kamu gücü" tarafından ağır şekilde mağduriyetine neden olduğu, bu mağduriyetin olağan yargısal yollarla giderilemediği açıktır.

3. Kadir Sağdıç (2013/6617) ve İlhan Cihaner (2013/9285) başvurularına ilişkin karşıoylarımızda da belirtilen nedenlerle kamu gücünün yolaçtığı ve daha önce olağan yollardan giderimi de mümkün olmayan ağır kişilik hakları ihlalden dolayı başvuruçuya tazminat verilmesi gerekirken başvurunun açıkça dayanaktan yoksun bulunmasının isabetsiz olduğu düşüncesiyle karara katılmamaktayım.

Üye  
Osman Alifeyyaz PAKSÜT